

Søren Krarups prædiken 18. søndag efter trinitatis

Taler

Søren Krarup
Præst og politiker

Dato

2. oktober 1994

Sted

Seem Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 15, vers 1-11

Dialektik

Dette er en evangelisk kernetekst, et stykke fra Jesu afskedstaler til disciplene i det Johannesevangelium, som Luther kalder det ene, fine, rette hovedevangelium, i sig selv en prædiken, som ingen præst skal gøre sig håb om at kunne gøre efter. Det skal siges. Og lad os så også bare sige, at dette stykke fra Johannesevangeliet i grunden er ubegribeligt for os.

Spørger vi nemlig om meningen, så står vi temmelig forvirrede tilbage. For netop når man synes at øjne meningen, så kommer det modsatte og forstyrrer forstanden. Billedet i sig selv er jo klart nok. Her er der ingen forvirring. Billedet er af træet og grenene, og Jesus er træet, hvor vi mennesker er grenene. Det er klart nok. Og hvor billedet gennemføres, der siger det, at vi mennesker er helt afhængige af Gud og hans ord - lige så afhængige som grenene er af træet, idet forholdet jo her er, at hvis grenene brækkes af så visner de. Således er vi mennesker afhængige af Gud. Således lever og røres og er vi i Gud, for at sige det med Paulus. Således er Gud vores sandhed og virkelighed, som vi ikke kan skilles fra uden at havne i løggen og uvirkeligheden.

Det er klart nok. Og det er derfor også klart, hvad Jesus videre siger: I er allerede rene på grund af det ord, som jeg har talt til jer. Sådan er Guds ord det, der bærer os fra begyndelsen til enden, fra fødsel til død. Vi kan tænke på barnedåben. Der lyder Guds ord til det lille barn, og Gud siger ja til barnet, siger ja til at ville være dets far, siger til det lille barn, at herefter er dette barn Guds eget kære barn, som

ingen og intet kan rive ud af Guds hånd. Således bliver vi helt rene på grund af det ord, som Gud taler til os. Vi kan også sige, at sådan bliver vi til kristne mennesker - på grund af Guds ord, ikke på grund af vore egne meninger og gerninger. Du er allerede helt ren, siger Gud i dåben til det lille barn. Og den gamle mand, som måske plages af angst og anfægtelser, kan slå sig til ro med sin dåb: du er jo helt ren. Frygt ikke, for Gud har antaget dig til sit barn, siger dåbens ord. Frygt ikke, for på grund af Guds ord er du allerede, hvor du skal være: i Guds varetægt.

Det er klart nok. Det er evangelium. Det er en glæde og befrielse for os alle, for unge og gamle, for anfægtede samvittigheder og bekymrede sind.

Det er klart nok, for det er Guds ord, der afgør det hele og renser os alle.

Men derefter, umiddelbart derefter, siger Jesus: Bliv i mig, så bliver jeg også i jer. Vi svarer forvirrede: Jamen har vi ikke lige hørt, at vi er allerede rene på grund af Guds ord? Hvordan kan Gud så sige, at vi skal blive i ham? Han har jo lige sagt, at han bliver i os, og at dermed er alt afgjort. Hvad er så meningen med at stille os over for en befaling, som endda ser ud til at lægge afgørelsen og ansvaret over på os: blive i mig, så bliver jeg også i jer? Dette så - det er da mærkeligt. Hvis Gud kun bliver i os, hvis vi bliver i ham - så er meningen med det foregående jo ophævet, så afhænger det alligevel ikke af Gud, men af os selv. Så er vi på ny kastet tilbage på egen indsats i stedet for at være befriet fra den. Så er ikke Guds ord, men vore anstrengelser det afgørende.

Og denne modsigelse, for ikke at sige selvmodsigtelse, lader sig ikke ophæve. Den går igennem hele vores evangelium til idag. Jesus fortsætter med billedet af træet og grenene og siger, at den, som bliver i mig og jeg i ham, han bærer megen frugt, thi skilt fra mig kan I slet intet gøre. Altså er det igen træet, igen Gud, det hele kommer an på. Men alligevel siger Jesus senere: Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer; så bed om hvad som helst, I vil, og I skal få det. Altså er det alligevel os selv og vor egen indsats, der tales til. Altså er vi, der på den ene side er rene på grund af Guds ord, alligevel ikke så rene, at vi kan slå os til ro med det.

Hvad er meningen? Eller er der nogen mening - for vores kritiske menneskeforstand eller vores trang til systematisk erkendelse og intellektuel klarhed?

Nej, det er der ikke - og det er måske meningen. Gud vil ikke give os et system at løbe med. Gud vil ikke udstyre os med en erkendelse, på basis af hvilken vi derefter kan vide os sikre og færdige. Gud vil ikke lade sit frelsende, befriende ord være en opskrift eller et program, som vi så kan ordne verden og tilværelsen med.

Nej, Gud vil aldrig, aldrig lade os være dem, der er færdige og dermed retfærdige.

Og for at forstå, hvorfor Gud fastholder os i denne ufærdighed og usikrethed, hvor hver dag er et menneskes opgave og ansvar og hvor der ikke er facitliste eller garanti, lad os så kaste et blik på den samtid eller dagligdag, vi lever i, og hvor det stik modsatte er tilfældet. For eet gælder om vor tid: at den ved sig ubetinget retfærdig. Eet er sikkert om det officielle Danmark og den såkaldt offentlige mening: at den med hundrede procents sikkerhed ved, hvad der er godt og hvad der er ondt. For de onde - det er de andre! Og de gode - det er os! Tænk blot på, hvorledes hele landet i de seneste uger har været optaget af at demonstrere sin retfærdighed i forhold til nogle latterlige og totalt betydningsløse ny-nazister. Skal vi gætte på, at der er højst 50 af disse ny-nazister i Danmark - komiske, tåbelige typer, som finder deres fornøjelse i at mæje sig ud i lædertøj med gamle hagekors-symboler. En idræt, der rettelig hører hjemme under fastelavn. En række personer, der mest appellerer til smilebåndet.

Men disse fastelavnsfigurer hensætter hele det offentlige Danmark i tænderskærende ophidselse og bringer næsten hele vort politiske liv til at gå ind for en amputering af den ytringsfrihed, der egentlig skulle være grundlovssikret - og hvorfor? Fordi man derved kan udstille sin retfærdighed. Det er den officielle religion i dette formelt kristne land, der kommer til udfoldelse - troen på de "humanitære" gerninger, dyrkelsen af egen godhed, troen på de menneskerettigheder; med hvilke man så nemt, så fingernemt, kan sondre mellem gode og onde - med andre ord: troen på os selv. Denne religiøsitet er det reelle indhold af dette offentlige hysteri over nogle få, betydningsløse fastelavnsfigurer. Selvretfærdigheden formelig oser ud af manifestationer og demonstrationer. Kan alle høre og se, hvor retfærdige vi er! Kan alle indse vores store godhed, når vi så højlydt lægger afstand til de onde!

Dette er kernen eller meningen i de højroastede udfoldelser i offentligheden, som forvandler vort offentlige liv til et galehus og som vore stålsatte politikere naturligvis tilslutter sig...

Vi, de retfærdige - det kan stå som overskriften over det offentlige Danmark idag.

Og tænk så på Jesu ord i evangeliet - de ord, som netop afskærer os fra at mæle os ud i nogen form for retfærdighed ved at stille os i modsigelsens, spændingens, anfægtethedens situation. Du, som er helt ren på grund af Guds ord - bliv i mig! Og du, som er angst og anfægtet på grund af dette absolutte krav om at blive i Gud - du er allerede ren på grund af det ord, som jeg har talt til dig! Tilsyneladende selvmodsigende. Tilsyneladende uforståeligt. Tilsyneladende et kors for tanken eller en forargelse for erkendelsen.

Ja, sådan er det. Af Guds ord lader der sig ikke lave et program, ifølge hvilket vi er de gode og de andre er de onde. Guds ord vil aldrig, aldrig lade sig forvandle til program eller system. Guds ord er altid alvor for den enkelte, altid en anfægtelse, altid noget, vi ikke kan blive færdige med. Hele livet går med at være stillet over for dette: fordringen og tilgivelsen, loven og evangeliet. Der, hvor evangeliet har drevet angsten på døren ved sit ubetingede: Du er allerede ren på grund af det ord, som jeg har talt til dig - der kommer straks fordringen til dette frelste menneske med ordene: Bliv i mig, så bliver jeg også i dig! Og hvor omvendt denne evighedens fordring har hensat det fordrede menneske i den evige angst og anfægtelse, der lyder straks evangeliets nådige ord, som driver denne angst ud af samvittigheden: Frygt ikke, for du har dine synders forladelse!

Lov og evangelium. Fordring og tilgivelse. Men aldrig adskilt og aldrig sammenblandet, for kun i denne spænding eller denne tilsyneladende modsigelse er det Guds ord - den evige, afgørende tiltale, som slår enhver menneskelig retfærdighed i stykker og som samtidig sætter den uretfærdige synder ind i Guds nådige rige.

Gud er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere.

Eller Guds ord er altid nyt og altid afgørende, fordi det sætter os mennesker ind i den ufærdighed, den altid fordrede og ansvarlige situation, hvor vi ikke har andet at finde vor retfærdighed i end i Guds nåde.

Amen.

Kilde

Tidehverv, 1994, s. 195-196 eller på tidehverv.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

18. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet, Tidehverv

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/soren-krarups-praediken-18-sondag-efter-trinitatis>